

(Фајненшел тајмс, 05.01.2010)

Србија је у понедељак отпочела са правном акцијом против Хрватске због геноцида у раним 1990-им годинама, када су стотине хиљада етничких Срба избегле пред снагама Хрватске.

Београд је поднео своју противтужбу пред Међународним судом правде (МСП), због тога што је Загреб одбио да повуче своју тужбу из 1999. године за геноцид и злочине српских и југословенских снага против Хрвата.

Правна битка у Хагу указује на погоршање односа двају највећих суседа из бивше Југославије, упркос њиховом заједничком циљу за чланство у Европској унији.

Рат Хрватске за независност, који је 1991. отпочео ситним међуетничким сукобима, ескалирао је када је југословенска војска под доминацијом Срба опсела Вуковар и гранатирала Дубровник, док су незваничне српске јединице мучиле и убијале етничке Хрвате. Тај рат се завршио операцијом “Олуја”, офанзивом хрватских снага августа 1995, са циљем преузимања највећег дела територије своје земље.

Мада су убиства и мучења током те тродневне офанзиве остала локализована, више од 200.000 хрватских Срба је избегло у Србију. Београд захтева неодређене финансијске репарације.

Тужба, коју је поднео правни заступник Србије Саша Обрадовић, такође – како су званичници рекли – обухвата и убиства Срба који су се вратили кућама после рата.

Али, хрватски правни заступници кажу да целокупна одговорност за ратове из 1990-их лежи на Београду, услед плана за “Велику Србију” који је, наводно, пропагирао тадашњи

југословенски вођа, Слободан Милошевић.

Београд још увек даје предност вансудском поравнању. „Србија нема намеру да наставља конфликт са Хрватском преко суда“, каже Вук Јеремић, министар спољних послова Србије. Борис Тадић, српски председник, је позвао на „стални и напорни процес“ у циљу да се помогне жртвама рата на обема странама.

Како кажу званичници, један историјски додатак тужби Београда осветљава зверства против Срба под про-нацистичким режимом Хрватске у II светском рату.

Загреб је раније размишљао о повлачењу своје тужбе, али не без неког “видљивог геста“, којим би се променио став хрватског јавног мњења. Један званичник Хрватске је сугерирао да би неки ранији југословенски официри, које је ослободио Трибунал за ратне злочине на тлу бивше Југославије требало да у Београду буду оптужени за неке друге случајеве.

Пре скоро три године, Међународни суд правде одбио је да досуди да је Београд финансијски одговоран за геноцид који су вршиле српске паравојне снаге у Босни и Херцеговини 1992-1995. Мада су босански муслимани страдали у већем броју, адвокати у Загребу кажу да би директна улога Београда у злочинима била лакша за доказивање у Хрватској.

Аутор хрватске тужбе за геноцид је Иво Јосиповић, кандидат који води у другој рунди председничких избора Хрватске (одржава се у идућу недељу).

Хрватска се нада да заврши разговоре у чланству у ЕУ и да до 2012. уђе у ту групацију, док је Србија прошлог месеца поднела кандидатуру за чланство у њој.

(Превод са енглеског: **Василије Клефтакис**)